

## POSTANOWIENIE

22 października 2025 r.

Sąd Najwyższy w Izbie Cywilnej w składzie:

SSN Marta Romańska

na posiedzeniu niejawnym 22 października 2025 r. w Warszawie  
w sprawie ze skargi U. M. o stwierdzenie niezgodności z prawem  
prawomocnego postanowienia Sądu Okręgowego w Lublinie  
z 26 października 2023 r., II Ca 1245/22 ( II WSC 5/25),  
wydanego w sprawie z wniosku U. M.  
z udziałem T. M.  
o podział majątku wspólnego,

- 1. odmawia przyjęcia skargi o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia do rozpoznania;**
- 2. stwierdza, że wnioskodawczyni i uczestnik ponoszą koszty postępowania wywołanego skargą związane ze swym udziałem.**

[dr]

## UZASADNIENIE

Wnioskodawczyni U. M. wniosła skargę o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego postanowienia Sądu Okręgowego w Lublinie z 26 października 2023 r., II Ca 1245/22 w części, w której Sąd ten oddalił jej apelację od rozstrzygnięcia w przedmiocie rozliczenia jej nakładu z majątku osobistego na majątek wspólny co do kwoty 91.350 zł, zawartego w postanowieniu Sądu Rejonowego Lublin - Zachód w Lublinie z 28 czerwca 2022 r., I Ns 98/18, wydanego w sprawie z udziałem T. M. o podział majątku wspólnego.

Skarżąca zarzuciła, że zaskarżone postanowienie zostało wydane z naruszeniem prawa materialnego, tj.: 45 § 1 k.r.o., jak również z naruszeniem prawa procesowego, tj.: art. 567 § 1 k.p.c. oraz art. 383 k.p.c. w zw. z art. 13 § 2 k.p.c. i jest ono niezgodne z art. 45 § 1 k.r.o., a przy tym spowodowało powstanie w jej majątku szkody w konsekwencji wadliwego rozliczenia nakładu wnioskodawczyni na majątek wspólny w postaci własnościowego prawa do lokalu mieszkalnego i uwzględnienie w tym rozliczeniu tylko środków pochodzących z likwidacji książeczki mieszkaniowej w kwocie 18,50 zł, a nieuwzględnienie nakładu w postaci zwaloryzowanego wkładu lokatorskiego w kwocie 34.759,50 zł, obecnie wartego 91.350 zł.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 519<sup>2</sup> § 1 k.p.c. można żądać stwierdzenia niezgodności z prawem prawomocnego postanowienia co do istoty sprawy sądu drugiej instancji kończącego postępowanie w sprawie, jeżeli przez jego wydanie stronie została wyrządzona szkoda, a zmiana lub uchylenie tego postanowienia w drodze przysługujących stronie środków prawnych nie było i nie jest możliwe. Art. 519<sup>2</sup> § 1 k.p.c. znajdujący zastosowanie do postępowań kończących się postanowieniem co do istoty sprawy, stanowi odwzorowanie art. 424<sup>1</sup> § 1 k.p.c. mającego zastosowanie w postępowaniu procesowym.

Ocena zasadności skargi dokonywana jest przez Sąd Najwyższy przy zastosowaniu autonomicznego pojęcia bezprawności, zgodnie z którym orzeczeniem niezgodnym z prawem w rozumieniu art. 424<sup>1</sup> k.p.c. i art. 519<sup>2</sup> k.p.c. jest orzeczenie oczywiście naruszające przepisy prawa, których wykładnia jest ustalona (zob. wyroki Sądu Najwyższego: z 31 marca 2006 r., IV CNP 25/05, OSNC 2007, nr 1, poz. 17 i z 7 lipca 2006 r., I CNP 33/06, OSNC 2007, nr 2, poz. 35; postanowienie Sądu Najwyższego z 26 lipca 2018 r., IV CNP 25/18 oraz wyrok Trybunału Konstytucyjnego z 27 września 2012 r., Sk 4/11, OTK-A 2012/8/97, Dz.U. 2012, poz. 1104). Za niezgodne z prawem w rozumieniu art. 424<sup>1</sup> § 1 k.p.c. może być uznane orzeczenie sprzeczne z niewątpliwymi i niepodlegającymi różnej wykładni przepisami, ogólnie przyjętymi standardami rozstrzygnięć oraz takie, które zostało wydane w wyniku rażąco błędnej wykładni lub zastosowania prawa, które

jest oczywiste i nie wymaga głębszej analizy prawniczej (zob. m.in. wyroki Sądu Najwyższego: z 9 marca 2006 r., II BP 6/05, OSNP 2007, nr 3-4, poz. 42; z 31 marca 2006 r., IV CNP 25/05, OSNC 2007, nr 1, poz. 17; z 21 lutego 2007 r., I CNP 71/06; z 10 czerwca 2008 r., I BP 54/07; z 22 lipca 2010 r., I CNP 100/09; z 20 stycznia 2011 r., I BP 4/10, wyrok Trybunału Konstytucyjnego z 27 września 2012 r., SK 4/11, OTK-A 2012, nr 8, poz. 97).

Skarga o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia podlega wstępnej ocenie w celu stwierdzenia, czy nie jest oczywiście bezzasadna (art. 424<sup>9</sup> k.p.c. *a contrario*). Celem wstępnej selekcji jest wyeliminowanie skarg, które bez konieczności wnikliwej analizy prawnej podlegają oddaleniu. Oczywiście bezzasadność skargi stanowi kryterium dozwolonego jej wyłączenia, a ma miejsce w sytuacji, gdy powołane podstawy skargi już przy pierwszej ocenie pokazują, że faktycznie nie ma możliwości ich uwzględnienia, gdyż nie miały miejsca albo nie mogły mieć wpływu na treść orzeczenia, nie ma zatem potrzeby prowadzenia szerokiej analizy prawnej i dokonywania pogłębionego badania trafności zaskarżonego orzeczenia, w odniesieniu do zastosowania prawa i jego wykładni.

Skarżąca kwestionuje wynik postępowania w sprawie II Ca 1245/22 o tyle, o ile Sąd Okręgowy jako sąd drugiej instancji w sprawie nie uwzględnił w rozliczeniu małżonków dzielących się majątkiem wspólnym świadczenia w postaci zwaloryzowanego wkładu lokatorskiego w kwocie 34.759,50 zł, o obecnej wartości 91.350 zł, które skarżąca miała przekazać z jej majątku osobistego na majątek wspólny.

Art. 567 § 1 k.p.c. stanowi podstawę do rozstrzygnięcia w postępowaniu o podział majątku wspólnego po ustaniu wspólności majątkowej między małżonkami o żądaniu ustalenia nierównych udziałów małżonków w majątku wspólnym oraz o tym, jakie wydatki, nakłady i inne świadczenia z majątku wspólnego na rzecz majątku osobistego lub odwrotnie podlegają zwrotowi. O ile jednak o nakładach z majątku wspólnego na majątki osobiste sąd w tym postępowaniu rozstrzyga z urzędu, gdy ma ku temu stosowane dane, o tyle o nakładach z majątków osobistych na majątek wspólny rozstrzyga wyłącznie na wniosek. Zgodnie z ugruntowanym stanowiskiem Sądu Najwyższego strona

żądająca rozliczenia nakładów poczynionych z majątku osobistego na majątek wspólny jest zobowiązana do zgłoszenia roszczenia w prawidłowy sposób, gdyż sąd nie jest zobowiązany do działania w powyższym zakresie z urzędu. Żądanie takie strona oczekująca rozstrzygnięcia o nakładach poczynionych z majątku osobistego (wcześniej odrębnego) na majątek wspólny powinna zatem zgłosić w sposób precyzyjny i niebudzący wątpliwości na piśmie, w sposób odpowiadający wymaganiom przewidzianym dla pozwu (zob. np. postanowienia Sądu Najwyższego: z 15 lutego 2018 r., I CSK 215/17; z 4 kwietnia 2012 r., I CSK 323/11; z 1 grudnia 2011 r., I CSK 78/11; z 16 października 1997 r., II CKN 395/97).

Sąd Rejonowy w kolejnych punktach postanowienia z 28 czerwca 2022 r. rozstrzygnął o zgłoszonych, rozpoznanych i rozstrzygniętych w sprawie roszczeniach. Gdy chodzi o roszczenia wnioskodawczynie o zwrot nakładu z jej majątku osobistego na majątek wspólny, polegającego na przeznaczeniu środków z jej książeczki mieszkaniowej na wykup wspólnego mieszkania Sąd drugiej instancji wyjaśnił, że skarżąca nie zaskarżyła pkt 4 postanowienia Sądu Rejonowego z 28 czerwca 2022 r. odnoszącego się do tego roszczenia, a zatem rozstrzygnięcie to stało się prawomocne, zaś zarzuty apelacji w tym zakresie były bezprzedmiotowe.

Sąd drugiej instancji wyjaśnił też, że w postępowaniu pierwszoinstancyjnym skarżąca twierdziła, że wartość tego nakładu wynosiła 67.579 zł z tytułu kwoty przekazanej przez bank prowadzący jej książeczkę mieszkaniową na rzecz spółdzielni. W postępowaniu apelacyjnym wnioskodawczynie domagała się rozliczenia z tego tytułu kwoty 34.759,50 zł, stanowiącej równowartość określonego przez spółdzielnię, zwaloryzowanego wkładu mieszkaniowego na dzień 31 maja 1999 r. Sąd odwoławczy uznał, że powyższe żądania różnią się od siebie zarówno co do żądanej kwoty, jak i okoliczności, w których miało nastąpić ich przesunięcie z majątku osobistego wnioskodawczynie do majątku wspólnego. Co więcej, żądanie dotyczące kwoty 67.579 zł zostało przez Sąd Rejonowy ocenione jako niewykazane, gdyż nie miało odzwierciedlenia w zgromadzonym materiale dowodowym mogącym posłużyć do ustalenia faktów objętych twierdzeniami wnioskodawczynie. Jej żądanie dotyczące kwoty 34.759,50 zł z tego samego tytułu Sąd Okręgowy uznał za sprekludowane, ponieważ skarżąca w postępowaniu przed

tym Sądem zgłosiła je po raz pierwszy, co było równoznaczne z wystąpieniem z nowym roszczeniem, podczas gdy nie nastąpiła taka zmiana okoliczności, która by to usprawiedliwiała. Taka ocena prawna Sądu drugiej instancji nie narusza reguł procesowych ustalonych w art. 383 k.p.c., a obowiązujących strony postępowania i sąd przy rozpoznawaniu sprawy.

W świetle powyższego brak jest podstaw do przyjęcia, że wydane w sprawie orzeczenie jest sprzeczne z przepisami prawa wymienionymi w skardze. Sąd drugiej instancji nie mógł rozliczyć nakładów, o których wnioskodawczyni twierdziła, że poniosła je z majątku osobistego na wspólny, gdy w ustalonej przez Sąd Rejonowy podstawie faktycznej sporu brak było ustaleń o takim przesunięciu majątkowym i jego zwaloryzowanej wartości. Zarzut naruszenia przez Sąd Okręgowy art. 45 § 1 k.r.o. mógłby okazać się zasadny, gdyby takie ustalenia dokonane zostały w sprawie, a Sądy *meriti* nie wyprowadziły z nich właściwych konsekwencji prawnych. Podstawą skargi nie mogą być jednak zarzuty dotyczące ustalenia faktów lub oceny dowodów (art. 424<sup>4</sup> k.p.c.).

Z tych względów, Sąd Najwyższy, na podstawie art. 424<sup>9</sup> § 1 k.p.c., orzekł jak w postanowieniu. O kosztach postępowania Sąd Najwyższy orzekł na podstawie art. 520 § 1 k.p.c. w związku z art. 398<sup>21</sup> oraz z art. 391 § 1 i z art. 424<sup>12</sup> k.p.c.

[dr]

[a.ł]